

Positie Dibevo

Bijgestelde aanpak t.b.v. de positieflijst

Ten behoeve van het Bestuurlijk overleg op 16-6-2014

Algemeen

Dibevo waardeert het bijzonder dat er in afgelopen maanden constructief overleg is gevoerd om tot aanpassingen te komen die kunnen leiden tot een algemeen aanvaarde regeling die sterk bijdraagt aan het borgen van het welzijn van als gezelschapsdier gehouden dieren. In het discussiestuk zijn een aantal grote verbeteringen opgenomen. Zo begroeten wij de afstand die nu wordt genomen van zowel de PEI als het nu wel volgen van internationale wetgeving met betrekking tot zoonosen.

Ook begroeten wij de ruimte voor gespecialiseerde liefhebbers, hetgeen recht doet aan de deskundigheid van deze houders.

Wij maken ons echter nog steeds zorgen om een aantal aspecten van het huidige voorstel.

Wat is het probleem?

Wetgeving dient een antwoord te zijn op het oplossen van een probleem. Dit komt ook terug in het Andibel arrest (30) dat aangeeft dat een maatregel beperkt dient te blijven tot hetgeen noodzakelijk is ter verwezenlijking van de rechtmatig nagestreefde beschermingsdoelstellingen. Toen de Staatssecretaris gevraagd werd aan te geven welke excessen de aanleiding zijn geweest om tot een positieflijst zoogdieren te komen was het antwoord: *"Excessen hebben niet a priori ten grondslag gelegen aan de positieflijst. Het nader invullen van artikel 33 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren heeft ten grondslag gelegen aan de Positieflijst waarbij het doel het reguleren is van soorten die uit oogpunt van dierenwelzijn en risico's voor de mens verantwoord gehouden kunnen worden."*

De voorgestelde maatregelen lijken dus geen oplossing te bieden aan voorkomende dierenwelzijnsproblemen of problemen voor dier en mens of milieu. Maar meer een antwoord te zijn op de wens van de Kamer. Het nader invullen van wetgeving voor dieren wordt niet genoemd in het Andibel arrest als mogelijk legitiem doel.

Uitgangs(knel)punt

Het idee van de Wet, "Het is verboden dieren te houden tenzij..." is per definitie in strijd met het Andibel arrest. Het Andibel arrest geeft immers aan dat dit in strijd is het Europese Verdrag en voor het verbieden van soorten dient een argumentatie gegeven te worden die aangeeft waarom voor die soort deze strijdigheid toch toegelaten kan worden.

De methode

De vorige, maar ook de huidige methode is een puur theoretisch, ogenschijnlijk zonder enige relatie met de realiteit van de houderij. Ook de nu voorgestelde methode, met een complex systeem van puntenscores, zal weinig gevoel van herkenning geven bij houders. De methode berust nog steeds, kennelijk bewust (?), op subjectieve beoordeling (p. 16) en verwijst meer naar een 'maatschappelijke moraal' dan naar eigenschappen van gehouden dieren. In onze ogen heeft het houden van dieren op een manier die het welzijn niet aantast en die rekening houdt met gevaar voor mens en dier en met het milieu, toch vooral met de eigenschappen van de dieren te maken en niet met de moraal van mensen.

Wat zijn de risico's die geadresseerd dienen te worden

De risico's die volgens Dibevo geadresseerd dienen te worden zijn de risico's op aantasten van het welzijn van de dieren en het gevaar voor mens en dier. Bij dit laatste dient opgemerkt te worden dat het gevaar op dierziekten op Europees niveau al geregeld is in wetgeving op een manier die voldoet aan de internationale eisen (OIE, WTO). De risico's voor het milieu (Invasieve soorten) is in andere Nederlandse wetgeving geregeld en binnenkort ook Europees.

Risico gerelateerd aanpak

Wanneer maatregelen worden ingevoerd om een probleem aan te pakken, dan dient die wetgeving proportioneel te zijn en een antwoord te zijn op het probleem. Aannemend dat het probleem dat aangepakt dient te worden borging van dierenwelzijn betreft en niet het invullen van regelgeving, dan zou de regelgeving toch vooral gerelateerd dienen te zijn aan waar de problematiek daadwerkelijk optreedt. Eigenlijk is dat vooral bij honden, katten, konijnen en paarden het geval. Maar deze soorten zijn per definitie toegelaten. De huidige denkrichting gaat steeds weer naar de dieren waar in de praktijk bij het houden nauwelijks problemen bij worden aangetroffen; de weinig gehouden, wat onbekendere soorten. Deze benadering zal altijd een groot probleem blijven in de perceptie van houders van zulke dieren. Waarom kan ik een dier niet houden waarmee veel minder aan de hand is dan met de hond... Zie de excessen bij sommige rassen daarvan. De welzijnsrisico's bij de hond zijn immers zeer veel groter. Dat feit is dan ook constant in het nieuws.

Maatschappelijke en politieke druk

Uiteraard is ook Dibevo zich er van bewust dat er een antwoord gegeven dient te worden op maatschappelijke en politieke druk. Om deze reden stelt Dibevo de hieronder omschreven aanpak voor. Dit voorstel gaat uit van twee lijsten: een lijst van onder voorwaarden te houden soorten (we hebben geen probleem als dit om politieke reden een positieflijst heet) en een lijst van alle andere zoogdiersoorten die alleen voor specialisten gehouden kunnen worden die aan alle eisen voldoen.

De tweede lijst zal vele soorten bevatten die door de omschrijving van eisen aan de houderij in de praktijk niet te houden zijn, ook niet door gespecialiseerde houders. Door ze echter niet te verbieden maar houderij aan eisen te verbinden valt de gehele regelgeving niet meer onder het Andibel arrest!

Tevens geven we door het onder voorwaarden kunnen houden van ELK dier, inclusief hond, kat, konijn, een antwoord op de maatschappelijk zorg over het welzijn van ALLE gehouden gezelschapsdieren, maar ook een handvat voor inspectiediensten om in te grijpen wanneer niet aan de voorwaarden voor houderij voldaan wordt.

Gezien het vooralsnog niet aantoonbaar zijn van excessen bij andere dieren dan bij hond, kat, konijn en paard lijkt het optuigen van een controle systeem via verenigingen een disproportionele stap. Een stap die voor veel onrust bij verenigingen zou zorgen, maar die ook niet zal werken voor diergroepen waarvoor helemaal geen verenigingen zijn. Maatschappelijke verantwoording voor het navolgen van andere wetgeving vindt normaal gesproken plaats controles door inspectiediensten, dus dat kan hier ook zo. Wanneer vervolgens zou blijken dat er toch andere maatregelen nodig zijn kan dit altijd nog.

Het voorstel van Dibevo:

- Heeft volledig draagvlak in de handel en houderij
- Is eenvoudig te begrijpen door houders
- Richt zich voor iedereen zichtbaar op welzijn van alle gezelschapsdieren
- Voldoet volledig aan Andibel eisen
- Leidt tot publieke beschikbaarheid van houderij eisen voor dieren
- Geeft de mogelijkheid tot inzicht in wie andere dan onder voorwaarden te houden soorten houdt
- Voorkomt disproportionele eisen aan verenigingen
- Geeft inspectiediensten een handvat voor inspecties die verder gaan dan dierenmishandeling of verwaarlozen

Voorstel Dibevo ter dierenwelzijn verbetering

Op te lossen problemen:

- Veel soorten zijn voor ondeskundige houders niet te houden, wel door specialisten. Hoe voorkom je dat iedereen ook de lastige soorten kan houden?
- Gebrek aan kennis bij houders en inspectiediensten. Hoe maak je de vereiste kennis inzichtelijk en bereikbaar.
- Hoe creëren we draagvlak voor een wetgeving die dierenwelzijn bij gezelschapsdieren moet bevorderen?
- Hoe creëren we regelgeving die aan Andibel arrest voldoet?
- Hoe creëren we een systematiek die draagvlak heeft onder de stakeholders.

Oplossing

Ontwikkel wiki database voor alle gehouden soorten.

- Input: hobby, handel, wetenschap, dierentuinen, dierenartsen, NGO's.
- Info: RDA model, maar wat eenvoudiger.
- Moderator: benoemde commissie van specialisten uit: hobby, handel, wetenschap, dierentuinen, dierenartsen, NGO's.
- Input kan bestaan uit wetenschappelijke en grijze literatuur alsmede houderervaringen.
- Moderator bepaald in hoeverre persoonlijke ervaringen overeenkomen met literatuur-gegevens en gebruikt kunnen worden.
- Beheer database: bijvoorbeeld LICG.
- Wiki is de standaard voor het houden van gezelschapsdieren in Nederland.

Werk met twee lijsten

- Lijst 1. Onder voorwaarden te houden: iedereen mag deze dieren houden mits gehouden volgens voorwaarden: inhoud van de wiki database (geldt tevens als referentie voor welzijnscontroles).
- Lijst 2. Overige soorten alleen met ontheffing: alleen specialisten mogen deze houden. Daarbij geldt een door houder betaalde inspectie van huisvesting vooraf (NVWA), wanneer nodig: aantoonbare kennis bij houder. Inhoud wiki database

geldt als referentie bij inspecties. Aan- en verkoop alleen met ontheffing. CITES-achtige registratie.

Snel starten:

- Alle huidige soorten positieflijst en onder voorwaarden, plus degoe op Lijst 1 (inclusief hond, kat en productiedieren)
- Rest van de soorten op lijst 2.
- Soorten die niet in de database staan mogen alleen gehouden worden mits aangemeld met voldoende informatie om in database ingevuld en beoordeeld te worden. Wanneer soort op lijst 2 staat volgt daarna een inspectie.

Commissie beoordeling

- Commissie beslist welke soorten voor iedereen te houden zijn (lijst 1) en welke door specialisten (Lijst 2) op basis van inhoud van de wiki.
- Trekker en secretariaat van Commissie: WUR/UU
- Commissie bestaat uit personen met persoonlijke expertise op gebied van diergedrag, diergezondheid, zoogdierhouderij.

Criteria

- Zoönosen als criterium, neen; wordt door andere regelgeving geregeld.
- Soortbescherming als criterium, neen; wordt in andere regelgeving geregeld.
- Invasieve soorten als criterium, neen; wordt door andere regelgeving geregeld.
- Fysiek gevaar voor mens als criterium: alleen beperkingen op basis van een risico analyse die aan internationale maatstaven voldoet.
- Eisen in wiki database op basis van welzijn van te houden dieren met mogelijkheden voor natuurlijk gedrag in gehouden situatie als uitgangspunt, met inachtneming van beschikbare methoden om aan eisen te voldoen.
- Inhoud van database kan zal voor veel soorten eisen inhouden waardoor het in de praktijk niet mogelijk is de soort te houden waarmee het doel 'echt niet te houden dieren mogen niet gehouden worden' als vanzelf wordt bereikt.